

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Cojocar Rodica în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Edineț (sediul Central) din 12 noiembrie 2018 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui

Mîndru Ghenadie xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.07.2018 - 12.11.2018;

Instanța de apel: 04.12.2018 - 23.01.2019;

Instanța de recurs: 29.03.2019 - 19.06.2019.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț (sediul Central) din 12 noiembrie 2018, Mîndru Ghenadie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, la 5 (cinci) ani închisoare, fără amendă.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 4 (patru) ani.

A fost respinsă ca neîntemeiată cererea procurorului cu privire la încasarea de la Mîndru Ghenadie a cheltuielilor judiciare în sumă de 161 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt, că Mîndru Ghenadie, la 19 iunie 2018, aproximativ la ora 14:00, având intenția de profit și îmbogățire cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflându-se în grădina publică Vasile Alecsandri din or. Edineț, a inițiat un conflict cu Lunin Ion, în urma căruia i-a aplicat acestuia câteva lovituri cu pumnii și piciorul în regiunea capului, după care în mod deschis, i-a sustras din buzunarul pantalonilor telefonul mobil model Huawei Y5 II, la prețul de 1920 lei.

Conform raportului de constatare medico-legală nr. 201819P0385 din 22 iunie 2018, la cet. Lunin Ion, a fost depistată excoriația la față, produsă prin acțiunea traumatică a unui corp contondent dur, posibil la data indicată și se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, după indicii calificativi *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșită cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mîndru Ghenadie să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen 6 ani cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale și încasarea de la Mîndru Ghenadie a cheltuielilor de judecată suportate de către stat în sumă de 161 lei.

În argumentarea apelului a indicat, că prima instanță la individualizarea pedepsei inculpatului nu a ținut cont în mod obiectiv de prevederile art. 75 Cod penal.

Atât în cadrul ședinței de judecată, cât și la faza de examinare a cauzei penale, inculpatul a recunoscut parțial vina, pledând astfel pentru o pedeapsă mai blândă. Infracțiunea de care este învinuit inculpatul se califică ca o infracțiune gravă.

Mai mult, inculpatul nu e la prima abatere de la legea penală, anterior în privința acestuia au mai fost intentate 3 cauze penale în baza art. 186 alin. (1) și art. 186 alin. (2) Cod penal.

În privința inculpatului în perioada anilor 2015-2018 au fost intentate 19 cauze contravenționale, majoritatea fiind legate de consumul de băuturi alcoolice în locuri publice, o contravenție în baza art. 105 Cod contravențional și o contravenție în baza art. 354 Cod contravențional.

Astfel, în opinia acuzării instanța de judecată nu a luat în considerație că, infracțiunea comisă de inculpat prezintă un grad avansat de pericol, însoțit de violență, iar inculpatul a recunoscut parțial vina.

Ca concluzie, reieșind din gravitatea faptei și circumstanțele comiterii infracțiunii, precum și luând în considerație că inculpatul recunoaște parțial vina, aplicarea unei pedepse la plafonul minimal prevăzut de legea penală, contravine art. 61 alin. (2) Cod penal, adică pedeapsa stabilită nu va realiza scopul legii penale în cazul de față. Cu atât mai mult că, inculpatul este la a 4-a abatere de la legea penală, însă pedepsele anterioare non-privative de libertate nu au realizat scopul legii penale, adică corijarea inculpatului, acesta continuând să comită infracțiuni, însă deja cu un grad de pericol mai sporit.

În privința inculpatului nu s-a stabilit nicio circumstanță atenuantă, fapt care ar condiționa aplicarea unei pedepse la plafonul minimal, ceea ce contravine și prevederilor art. 78 Cod penal.

Consideră procurorul, că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal va genera dispreț față de pedeapsă, nefiind eficientă pentru corectarea infractorului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, or, acesta nu a conștientizat pericolul pe care îl prezintă acțiunile sale.

Totodată în opinia apelantului, prima instanță greșit a respins ca

neîntemeiată cerința privind încasarea cheltuielilor judiciare solicitate de acuzatorul de stat, suportate de către stat în cadrul examinării prezentei cauze penale. Or, conform art. 227-229 Cod de procedură penală, la stabilirea vinovăției inculpatului, cheltuielile de judecată și anume: costul foilor cauzei penale în sumă de 33 lei, precum și costul constatării medico-legale nr. 201819P0385 din 22 iunie 2018 în sumă de 128 lei, urmează a fi încasate de la Mîndru Ghenadie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 ianuarie 2019, a fost admis apelul, casată sentința în latura penală cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Mîndru Ghenadie, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa 5 (cinci) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. Analizând probele administrate în cursul de urmărire penală și în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond, cercetate și verificate în instanța de apel, prin prisma pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor instanța de apel a constatat cu certitudine că inculpatul Mîndru Ghenadie a comis infracțiunea incriminată, și că, acțiunile lui au fost corect calificate în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal - *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșită cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Având în vedere argumentele apelului declarat în coraport cu circumstanțele constatate, ținând cont de prevederile art. 75 Cod penal, instanța de apel a reținut că prima instanță greșit a considerat posibilă corectarea inculpatului fără izolarea de societate, or doar condamnarea reală la pedeapsă privativă de libertate, ar atinge scopul pedepsei penale stabilite în art. art. 2, 61 Cod penal.

Respectiv, prima instanță nu a ținut cont de faptul că, infracțiunea prevăzută la art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, săvârșită cu intenție, care prevede pedeapsa sub formă de închisoare până la 7 ani, prin acțiunile sale criminale, manifestate prin sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, inculpatul a pus în pericol un grup de relații sociale cu privire la proprietatea privată, cât și la sănătatea persoanei, infracțiunea fiind comisă cu intenție, care i-au aplicat lovituri părții vătămate în scopul de a o imobiliza, ceea ce sporește pericolul social produs prin infracțiune.

Violența nepericuloasă în cazul dat face parte din obiectul juridic secundar al infracțiunii, fiind aplicată de către vinovat în scopul de a facilita sustragerea bunurilor.

Mai mult, instanța de apel a reținut, că inculpatul nu este la prima abatere de la legea penală, anterior în privința acestuia au mai fost intentate 3 cauze penale. Toate pedepsele anterioare aplicate inculpatului, nu au realizat scopul legii penale, adică corijarea ultimului, continuând să comită infracțiuni, însă cu un grad de pericol mai sporit.

În perioada anilor 2015-2018, în privința ultimului au fost intentate

19 cauze contravenționale, majoritatea fiind legate de consumul de băuturi alcoolice în locurile publice.

Astfel, modalitatea de executare a pedepsei aleasă de către prima instanță în privința inculpatului Mîndru Ghenadie, nu este în acord cu principiul proporționalității avînd în vedere fapta comisă, urmările produse și atitudinea inculpatului pînă la comiterea infracțiunii, în timpul și după comiterea infracțiunii.

Instanța de apel, examinînd minuțios modul și măsura de pedeapsă ce urmează a fi aplicată inculpatului Mîndru Ghenadie a stabilit că, personalitatea lui este una complexă și predispusă de a comite noi infracțiuni și greu de influențat în vederea corectării comportamentului antisocial.

Ca urmare, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată nu poate fi atins decît prin aplicarea pedepsei penale sub formă de închisoare, motiv pentru care instanța de apel a exclus aplicarea art. 90 Cod penal, în privința inculpatului Mîndru Ghenadie.

Distinct de cele menționate, instanța de apel a considerat neîntemeiată cerința acuzatorului privind necesitatea încasării de la inculpat a sumei de 161 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată sub formă - costul foilor cauzei penale în sumă de 33 lei și costul constatării medico-legale nr. 201819P0385 din 22 iunie 2018 în sumă de 128 lei.

În acest sens, instanța de apel a menționat că apelantul nu a indicat în temeiul cărei prevederi legale instanța de judecată ar fi obligată să încaseze sumele date de la inculpat, or, în cererea de apel se face referire la prevederile art. art. 227 - 229 Cod de procedură penală, pe cînd conform prevederilor art. 143 alin. (1) pct. 6), alin. (2) Cod de procedură penală, suportarea cheltuielilor respective de către Stat, constituie o obligație pozitivă a acestuia, în sensul prevederilor CEDO.

Drept urmare s-a remarcat, că în cazurile cînd expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat.

În speță, raportul de constatare medico-legală nr. 201819P0385 din 22 iunie 2018 a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea constatării la cet. Lunin Ion, gravitatea vătămării corporale, acestea fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

5. Avocatul Cojocar Rodica în numele inculpatului, invocînd temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, contestă hotărârile instanțelor de fond cu recurs ordinar, solicitînd casarea acestora în partea individualizării pedepsei penale cu emiterea unei noi hotărâri prin care lui Mîndru Ghenadie să-i fie aplicată o pedeapsă mai blîndă, non privativă de libertate.

În argumentarea recursului apărarea menționează că instanța de fond la emiterea sentinței, la capitolul individualizării pedepsei inculpatului, nu a ținut cont în mod obiectiv de prevederile art. 75 Cod penal. Or, atît în cadrul ședinței de judecată, cît și la faza de examinare a cauzei penale, inculpatul a recunoscut parțial vina, pledînd astfel pentru o pedeapsă mai blîndă. Infracțiunea de care este învinuit inculpatul se califică ca o infracțiune gravă.

Consideră apărarea că, este posibilă reeducarea făptuitorului prin metode non-privative de libertate, așa cum Mîndru Ghenadie este unicul întreținător al familiei, are la întreținere mama sa și bunica, care este grav bolnavă.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului apărării, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75 Cod penal.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal menționează că potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit recursului declarat, Colegiul penal constată că apărarea invocă temeiurile pentru declararea recursului prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*; precum și când 10) *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Colegiul penal constată, că de fapt argumentele apărării se axează doar pe dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale înfăptuită de către instanța de apel, or, în opinia recurentului instanța de apel greșit a admis apelul procurorului și a casat sentința primei instanțe în partea stabilirii pedepsei penale, dispunând excluderea prevederilor art. 90 Cod penal, considerând decizia recurată ca neîntemeiată și ilegală, pledând în continuare pentru aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde, non-privative de libertate.

Cu referire la aceste argumente ale apărării Colegiul penal conchide, că instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a admite apelul procurorului și de a casa sentința în partea stabilirii pedepsei inculpatului Mîndru Ghenadie, deoarece prima instanță neîntemeiat a conchis că scopul pedepsei penale poate fi realizat în cazul dedus judecății și fără privarea de libertate a inculpatului.

Colegiul penal menționează, că potrivit art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Astfel, instanța de apel corect a reținut că Mîndru Ghenadie a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, care potrivit art. 16 alin. (4) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave.

Deși la prima vedere gravitatea infracțiunii și termenul de pedeapsă stabilit de prima instanță, ar constitui motiv de aplicare și a prevederilor art. 90 Cod penal, Colegiul penal menționează corectitudinea soluției instanței de apel, potrivit căreia la dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei, pe lângă motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța trebuie să dea o motivare suplimentară, instanța de apel desfășurând din care considerente a concluzionat că nu este rațional ca inculpatul să execute real pedeapsa stabilită.

Tot aici urmează a se menționa, că suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

Drept urmare, se atestă că instanța de apel întemeiat a reținut, că inculpatul neglijând cerințele legii, a pus în pericol un grup de relații sociale cu privire la proprietatea privată, cât și la sănătatea persoanei, infracțiunea fiind comisă cu intenție, prin aplicarea de lovituri părții vătămate în scopul de a o immobiliza, ceea ce sporește pericolul social produs prin infracțiune.

Mai mult, instanța de apel corect a reținut, că inculpatul nu este la prima abatere de la legea penală, anterior în privința acestuia au mai fost intentate 3

cauze penale. Toate pedepsele anterioare aplicate inculpatului, nu au realizat scopul legii penale, adică corijarea ultimului, continuând să comită infracțiuni, însă cu un grad de pericol mai sporit. Totodată, în perioada anilor 2015-2018, în privința ultimului au fost intentate 19 cauze contravenționale, majoritatea fiind legate de consumul de băuturi alcoolice în locurile publice.

Astfel, instanța de apel corect a subliniat, că în cazul dat doar pedeapsa închisorii cu executarea reală va asigura atingerea scopurilor pedepsei penale prevăzute la art. 61 Cod penal.

Așa fiind, Colegiul penal menționează că nu pot fi reținute argumentele apărării prin care se invocă anumite circumstanțe, care în opinia sa pot servi temei pentru aplicarea unei pedepse non privative de libertate, deoarece instanța de apel a ținut cont de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art. 75 alin. (1) Cod penal, și întemeiat a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura doar prin izolarea inculpatului de societate.

Față de cele descrise mai sus, Colegiul penal conchide că, instanța de apel la compartimentul individualizării pedepsei, a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61, 75 Cod penal.

Prin urmare, instanța de recurs constată că, concluzia instanței de apel corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind motivată și aplicată în limitele legii, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Cojocar Rodica în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Cojocar Rodica în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui **Mîndru Ghenadie xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **18 iulie 2019.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor